CZĘŚĆ XXIX. № 10. ROK 15. (1844).

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie w xięgarniach Glücksberga, i Zawadzkiego nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 14½ r. *Półroczna*, 7½ r. sreb. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Grafe *Roczna*, 13 r. sreb. *Półroczna*, 6½ r. sreb. Dla Królestwa Polskiego naznacza się taż sama cena co i w Cesarstwie.

PIĄTEK, $\frac{11}{23}$ LUTEGO.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{10}{22}$ *Lutego*.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski z d. 2 b. m. mianowani: Dowodzący całą piechotą przedtém oddzielnego Gwardyjskiego korpusu Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz, Dowodzcą piechoty Gwardyjskiej — Naczelnik Sztabu przedtém oddzielnego korpusu gwardyi, Jenerał-major orszaku J. C. Mości *Weimarn 2*, Naczelnikiem Sztabu J. C. Wysokości Głównodowodzącego korpusami Gwardyjskim i Grenadyerskim, z pozostaniem w tymże orszaku — Naczelnik inżenierów przedtém oddzielnego korpusu Gwardyjskiego Jenerał-major *Witowtow*, Naczelnikiem inżenierów korpusów Gwardyjskiego i Grenadyerskiego — Naczelnik Artylleryi przedtém oddzielnego korpusu gwardyi Jenerał-adjutant *Sumarokow 1*, otrzymuje nazwanie Naczelnika Gwardyjskiej Artylleryi z pozostaniem Jenerał-Adjutantem.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 5 Lutego, adjutant Witebskiego, Mohylewskiego i Smoleńskiego Jenerał-Gubernatora Jenerał-adjutanta Djakowa, rotmistrz pułku ułanów J. K. W. Xięcia Fryderyka Wirtembergskiego *Panow* podniesiony zostaje do rangi majora z zaliczeniem do jazdy i pozostaniem przy Jen.-adjutancie Djakowie do poleceń szczególnych.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 2 Lutego, mianowani: kapitan 1 rangi *Izmajłow 1*, Jenerał-majorem z zachow. dotychcz. obow. Naczelnika flotylii żołnierzy osadników Nowgorodzkich — kapitan 1 rangi *Karpow 1*, dowodzca 23 ekwipażu floty i okrętu *św. Jerzy Zwycięzca*, Kontr-admirałem i dowodzcą 1 brygady 1 dyw. floty — Dyrektor korpusu kadetów morskich Kontr-admirał z orszaku J. C. Mości *Rzymski-Korsakow*, Członkiem Rady Admiralicyi z zachow. dot. obowiązków — Dowodzca 1 bryg. 1 dyw. floty Kontr-admirał *Czernikow*, Członkiem Rady Intendentury Jeneralnej Min. Marynarki — kapitan 2 rangi z 24 ekwipażu, dowodzca fregaty *Cesarewicz*, *Cebrikow 1*, dowodzącym tymże ekwipażem i okrętem *Borodino* — kapitan 2 rangi z 15 ekwip. dowodzca fregaty *Cesarewna*, dowodzącym 24 ekwipażem i okrętem *św. Jerzy Zwycięzca* — kapitan-lejtnant z 10 ekwip. dowodzca fregaty *Marya*, przeniesiony do 24 ekwip. i mianowany dowodzcą fregaty *Cesarewna*.

Reskrypt Cesarski *do Jenerała piechoty Nabokowa 1, z d. 1 Lutego 1844 r.*

«*Janie, synu Alexandra.* Uznawszy za pożyteczne połączyć oddzielne korpusy Gwardyjski i Grenadyerski pod głównem Zwierzchnictwem Najmilszego Brata Mojego, Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza, przy tej okoliczności ze szczególnem zadowoleniem ponawiam wam Moją szczerą wdzięczność za długo-letnią gorliwą służbę waszę i za ten stan wzorowy pod wszystkiemi względami wojsk oddzielnego korpusu Grenadyerów, w jakim zawsze znajdowałem ten korpus przez cały czas waszego nad nim dowództwa.

«Obok tego pragnąc dać nowy dowód szczególnej Mojej ku wam życzliwości, mianuję was Moim Jenerał-Adjutantem, z pozostawieniem jak dotąd Dowodzcą korpusu.

«Zostaję wam nazawsze przychylnym.»

— Przez Reskrypta Cesarskie z dnia 23 i 25 Stycznia mianowani kawalerami orderów: Orła Białego, zostający przy J. C. Wysokości Jenerał Inspektorze Wydziału Inżenieryi, Jenerał-adjutant, Jenerał-porucznik Inżenjerów *Schilder* — Św. Stanisława 1 klassy, Jenerał-majorowie, Na-

czelnik Sztabu Inżenjerów czynnej armii *Kappell* i Dowódzca 2 Brygady Saperów *Buchmeyer 1.*

— Przez Reskrypta Cesarskie z d. 27 Stycznia mianowani kawalerami orderu Św. Anny 1 klassy, liczący się w artylleryi Jenerał-majorowie: Naczelnik garnizonów Artylleryjskich okręgu Moskiewskiego *Filipow* i Naczelnik takichże garnizonów okręgu Finlandskiego *Wołżeńskoj.*

— Simbirski Vice-Gubernator Radzca Stanu *Borozdin,* otrzymuje uwolnienie od tego urzędu i mianowany Najłaskawiej zostaje Zarządzającym Moskiewską Synodalną drukarnią.

— W Najwyższym Jego Cesarskiej Mości Ukazie danym do Rządzącego Senatu wyrażono: «Ze względu na długoletnią i stale gorliwą służbę Podolskiego Gubernijalnego Marszałka szlachty, Radzcy Tajnego Konstantyna *Przezdzieckiego* i przychylając się do jego prośby o zatwierdzenie w dostojeństwie hrabiowskim bez złożenia oryginalnych na nie dowodów z powodu wydarzonych w wyszukaniu ich trudności, wynosimy go osobiście na godność Hrabi Naszego Cesarstwa i rozkazujemy Rządzącemu Senatowi uczynić stosowne ku wykonaniu niniejszego rozporządzenie.»

— W skutku doniesienia Troickosawskiego pogranicznego Naczelnika że w Majmaczenie (Chińskiej handlowej włości) Zwierzchność Chińska odkryła kilku Chińczyków przekonanych o kurzeniu opium i którzy wyznali że jakoby otrzymali opium od ruskich poddanych przez Kiachtę—o jakowym przedmiocie Majmaczeński Dzarguczej porozumiewał się z Rossyjską pograniczną Zwierzchnością — N. Cesarz raczył rozkazać: najsurowiej zalecić iżby czuwano nad wypełnieniem wydanego w 1841 roku Najwyższego Ukazu, zabraniającego wszelkiej przedaży opium Chińczykom; jeżeli zaś kto na przyszłość okaże się winnym i przekonany zostanie o takową prawu przeciwną przedaż, taki ma być oddany pod sąd wojenny.

— N. Cesarz dnia 24 Grudnia zeszłego r. potwierdził Zdanie Rady Państwa o środkach ostróżności jakie mają być użyte co do przyjmowania w Mennicy w Petersburgu, złota i srebra przynoszonego do wymiany na monetę. (Złoto i srebro może być do Mennicy oddawane tylko w kawałach stopionych w Probierni. Do probierni na przetopienie używane lub połamane złote i srebrne rzeczy należy oddawać przy osobnych na piśmie deklaracijach. Probierz może nadto żądać i świadectwa policii, że nie ma przeszkody do stopienia przyniesionych rzeczy).

— Witebska Izba Dóbr Państwa zauważywszy że od włościan tych Dóbr niektóre osoby biorą w dzierżawę grunta pod zasiewy lnu i sianożęcie, podaje do wiadomości obywateli i innych osób prywatnych że jeżeli będą brali w dzierżawę od włościan Skarbowych grunta lub sianożęcie, zasiane zboże i skoszone siano zostaną zabrane na rzecz Skarbu.

— W ciągu zeszłego Stycznia przejechało po drodze żelaznej Carskosielskiej 28,855 podróżnych i dochód wyniosł 11,118 rubli, 69 kop. srebrem.

— Wydane zostały od Ministerstwa Skarbu wyłączne przywileje: cudzoziemcowi *Tillier*, na lat cztery, na wprowadzenie warstatu do robot trykotowych i fabrykantowi instrumentów *Wittmanowi* na lat sześć, na wprowadzenie udoskonalonego przezeń mechanizmu w budowie fortepianów, dla ich nastrajania.

UKAZY RZĄDZĄCEGO SENATU.

1) *31 Grudnia z. r.* Z ogłoszeniem, aby kupiec 1 gildii Betcher z powodu niedotrzymania warunków trunkowej dzierżawy niebył dopuszczany do licytacij i dostaw skarbowych.

2) *5 Stycznia b. r.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza z d. 23 Grudnia z. r. Zdania Rady Państwa, na mocy którego dla ulgi Kancellaryi Rządzącego Senatu, zapiski w sprawach mają być tak układane, aby po dodaniu do nich na początku, czasu ich słuchania, a w końcu szczegółowej rezolucii Senatorów, mogły służyć za samę decyzyją lub wyrok Senatu.

3) *10 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza z d 23 Listopada z. r. Zdania Rady Państwa, dozwalającego Moskiewskim mieszczanom prowadzić częściowy handel towarami mierzącemi się na arszyny.

4) *tegoż d.* Z ogłoszeniem rozkazu N. Cesarza z dnia 20 Grudnia z. r. «N. Cesarz Jmć, rozpatrzywszy zapadłą w Radzie Państwa decyzyją, o dawaniu rang cywilnym urzędnikom, przy uwolnieniu ich od służby, Najłaskawiej rozkazać raczył, postanowić co do tego następne przepisy. 1) Nagradzanie cywilnych urzędników, przy uwolnieniu od służby, rangą Tajnego Radzcy i wyższą zależy *bezpośrednio* od uznania N. Pana i dla tego nadal o takiej nagrodzie przedstawień nie wnosić. 2) Ranga Radzcy Stanu, daje się przy dymissii takim tylko Radzcom Kollegialnym, którzy, przy gorliwem pełnieniu swoich obowiązków, wysłużyli nieskazitelnie, w terazniejszych swoich rangach, najmniej lat pięć. 3) Ranga Rzeczywistego Radzcy Stanu daje się, przy dymissii, niewprzod aż po nieskazitelnem i gorliwem wysłużeniu w randze Radzcy Stanu, przynajmniej lat pięciu. 4) Co do nagrody, przy dymissii, wszystkiemi innemi rangami, przepisy dziś obowiązujące zachowują moc swoję. 5) Stosownie do tych przepisów osoby, nie z dziedzicznej szlachty, niemogą być nagradzane przy dymissii, rangą 8 klassy. 6) Również osoby niemające na służbie rangi klassowej, niemogą być uwalniane z rangą Kollegialnego Registratora. *Uwaga.* Klassy (разряды) kancellarzystów nie są rangi, a przeto niemożna ich nadawać za nagrodę przy dymissii. — Podług tego dopełnić i zmienić właściwe artykuły Układu Praw.»

KRÓLESTWO POLSKIE.

Najjaśniejszy Pan, w skutku przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej udzielić raczył, znajdującym się we Francji, wychodźcom Polskim: Stani-

sławowi Wereszczyńskiemu i Stanisławowi Chojnackiemu, Swe Monarsze przebaczenie, z dozwoleniem powrotu do Królestwa na łono familji.

— Heroldja Królestwa Polskiego ogłosiła: «N. Cesarz Jegomość i Król Polski, w skutku przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, raczył w dalszym ciągu Ukazu Swego z dnia 5 Kwietnia r. z., przedłużyć jeszcze termin prekluzyjny do składania dowodów na szlachectwo w Heroldji, osobom, do których się wspomniony Ukaz odnosi. W wykonaniu zatém powyższej woli Monarszej, w skutku oraz rozporządzenia Rady Administracyjnej, oznajmionego Heroldji wypisem posiedzenia tejże Rady z d. 17 (29) z. m. i r., Heroldja Królestwa Polskiego podaje do wiadomości stron interesowanych co następuje: 1) Dzieci b. wojskowych polskich, które na zasadzie Ukazu N. Pana z dnia 5 Kwietnia r. z. w № 76 Gazety Rządowej ogłoszonego przed Heroldją legitymować się mogą, to jest, które będą mogły udowodnić, że ich ojcowie mieli stopnie kapitańskie lub wyższe, w składzie b. wojsk polskich po rok 1815, i że tak oni, jak i sami legitymujący się żadnego udziału w ostatnim rokoszu nie mieli; przedłużony został jeszcze termin do składania dowodów na szlachectwo do roku jednego. 2) Termin ten liczyć się będzie od dnia 1 Lutego r. b. i skończy się w d. 1 Lutego 1845 roku. 3) Dobrodziejstwo korzystania z oznaczonego wyżej terminu nie stosuje się do osób, które na zasadzie innych dowodów, nie na zasadzie posiadanych przez ojców swych kapitańskich stopni, szlachectwo chcą udowadniać, choćby te nawet z innych względów czyniły zadosyć warunkom § 1-m niniejszego Postanowienia opisanym, tak dalece, że z niego wyłącznie te tylko dzieci b. oficerów polskich korzystać mogą, które na zasadzie posiadanych przez swoich ojców stopni oficerskich, szlachectwo swoje udowadniać będą.»

(Gaz. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

SZWECYA. *Stockholm 2 Lutego.* Biulletyny dziś ogłoszone o stanie zdrowia Króla Jmci są zaspokajające. Lekarze znajdują stan ten lepszym niż wszystkich dni poprzedzających od początku słabości.

Wyrokiem Królewskim z dnia 1 Lutego Xiążę Następca Tronu mianowany jest tymczasowo i na jeden miesiąc Regentem Królestwa. Wyrok ten stosujący się równie do Szwecyi jako i do Norwegii podpisany jest własnoręcznie przez Króla.

ANGLIA. *Londyn 6 Lutego.* Oto jest Mowa, którą Królowa Jmć zagaiła posiedzenia izb Parlamentu w dniu 1 Lutego.

«Milordowie i Mościpanowie.

«Czuję prawdziwą radość ze znajdowania się wpośród was w Parlamencie i ze sposobności zasiągnienia waszej pomocy i rady.

«Mam mocną nadzieję że pokój powszechny, tak potrzebny do szczęścia i pomyślności wszystkich narodów, nie zostanie przerwany.

«Moje stosunki przyjaźne z Królem Francuzów i dobre porozumienie szczęśliwie ustalone między Moim Rządem i Rządem J. K. Mości, wespół z niezmiennemi zapewnieniami o szczerych i pokojowi przyjaźnych usposobieniach wszystkich Panujących i Stanów, utwierdzają mię w tej nadziei.

«Stosownie do mego rozkazu traktat, który zawarłam z Chinami będzie wam złożony i cieszę się myślą, iż ze względu na swe wypadki uznany będzie za nader korzystny dla handlu naszego kraju.

«Przez cały ciąg trwania układów moich z Rządem Chińskim stale usuwałam wszelką chęć otrzymania korzyści wyłącznych.

«Chciałam iżby jednostajne pożytki były zapewnione przemysłowi i przedsięwzięciom handlowym wszystkich narodów.

«Kroki wojenne które zaszły w ciągu upłynionego roku w Scinde, miały skutkiem wcielenie znacznej części tego kraju do posiadłości angielskich na Wschodzie.

«We wszystkich działaniach wojennych i mianowicie w bitwach pod Meani i Hyderabad, wytrwałość i waleczność wojsk, tak krajowych jako europejskich i talent oraz nieustraszoność znakomitego naczelnika który niemi dowodził, wyszły na jaw w sposob najświetniejszy.

«Rozkazałam złożyć wam niezwłocznie wiadomości dodatkowe, objaśniające naturę wypadków, które zaszły w Scinde.

«Mościpanowie Izby Niższej.

«Budżet przyszłoroczny będzie wam przedstawiony niezwłocznie.

«W jego układaniu miano na ścisłem baczeniu oszczędność, z należnym wszakże względem na potrzeby służby publicznej, które mają w przedmiocie utrzymanie naszej potęgi morskiej tudzież mnogie potrzeby sił morskich i wojskowych rozmaitych części obszernego Państwa.

«Milordowie i Mościpanowie.

«Winszuję wam ulepszeń jakich doznało położenie rozmaitych gałęzi handlu i przemysłu rękodzielniczego w kraju.

«Tuszę, że powiększone potrzebowanie pracy uwolniło w odpowiednim stosunku liczne klassy moich wiernych poddanych od cierpień i niedostatku nad jakiemi przychodziło mi ubolewać w innych epokach.

«Przez kilka lat z kolei wypadek dochodu publicznego był corocznie niższym od ogółu wydatków Stanu. Ufam że w bieżącym roku dochod ten wystarczy obficie na zaopatrzenie wszystkich leżących na nim potrzeb.

«Jestem pewną że w rozbiorze wszystkich zagadnień odnoszących się do finansów krajowych będziecie mieli przytomnemi w umyśle smutne następstwa, które za sobą pociąga nagromadzenie się długu w czasie pokoju, i że weźmiecie mocne postanowienie wspierania kredytu publicznego, którego utrzymanie jest równie ważném dla interesu stałego, jako i dla czci i sławy wielkiego Mocarstwa.

«W ciągu bieżącego roku, nastręczy się zręczność zawezwania Banku Angielskiego do rewizyi jego karty.

«Zyczyć należy iżby w ciągu niniejszej sessyi i przed nastąpieniem epoki w której takowe wezwanie powinno być uczynione, stan praw które rządzą przywilejami Banku Angielskiego i innych Bankowych Ustanowień był poddany pod waszę rozwagę.

«Przy zamknięciu ostatniej sessyi Parlamentu wynurzyłam moje stałe postanowienie utrzymania nienaruszenie związku prawodawczego między Wielką Brytanią i Irlandyą.

«Wyraziłam oraz szczere życzenie spółdziałania wraz z Parlamentem ku przyjęciu wszelkich środków mogących służyć do ulepszenia stanu Irlandyi i rozwinięcia przyrodzonych zasobów tej części połączonych Królestw.

«Mam postanowienie działać w ścisłej zgodności z tém oświadczeniem.

«Wstrzymuję się od wszelkich uwag względem wypadków w Irlandyi, o których właśnie teraz toczy się sprawa przed właściwym sądem.

«Uwaga moja zwrócona jest na stan prawodawstwa i zwyczajów w tém co się tycze posiadłości ziemskich w Irlandyi.

«Uznałam za przyzwoitą ustanowienie na miejscu szczegółowych śledstw o przedmiocie tak wielkiej wagi i mianowałam kommisyą z rozciągłą władzą dla kierowania badaniami.

«Zalecam wam rychłe zajęcie się rozbiorem urządzeń odnoszących się do ułożenia spisów wyborców na Parlament i w tej chwili obowiązujących w Irlandyi.

«Uznacie zapewna że rewizya praw o tych spisach, połączona z innemi w tej chwili działającemi przyczynami, miałaby wypadkiem materyalne zmniejszenie liczby wyborców po hrabstwach i że z tej przyczyny byłoby rzeczą pożądaną roztrząsnąć stan prawodawstwa w celu udzielenia większej swobody wyborowej dla hrabstw Irlandyi.

«Powierzam waszej dojrzałej rozwadze rozmaite a ważne zagadnienia polityki publicznej które niezbędnie wam się nastręczą; czynię to z zupełną ufnością w waszej wierności i mądrości, i z gorącemi modły do Boga, iżby raczył kierować i błogosławić wasze usiłowania ku pomnożeniu pomyślności wszystkich klass naszych poddanych.»

— 1 Lutego adress odpowiedzi na mowę Tronu podany w Izbie Lordów przez lorda Eldon i poparty przed lorda Hill został przyjęty bezspornie; nazajutrz adress ten złożony został Królowej przez Lorda W. Kanclerza.

— W izbie Niższej adres odpowiedzi przeszedł znaczną większością 1 Lutego. W ciągu rozpraw Pierwszy Minister Sir Robert Peel oświadczył, że Gabinet nie ma zamiaru wnieść żadnej zmiany w dotychczasowych prawach o przywozie zboża z zagranicy.

— Na posiedzeniu Izby Lordów 5 b. m. Minister Spraw Zagr. hrabia Aberdeen, odpowiadając lordowi Brougham wyraził iż prawdą jest że Rząd francuzki zażądał pewnych modyfikacyj w traktacie o prawie rewizyi okrętów podejrzanych o prowadzenie handlu murzynów, wszakże szlachetny i uczony lord Brougham i izba mogą pozostać pewnemi, że nic się nie uczyni coby mogło zmniejszyć lub utrudnić usiłowania Rządu w sprawie ludzkości i osłabić warunki traktatu.

Tegoż dnia w izbie Niższej sir Robert Peel odpowiedział lordowi John Russell, że Rząd J. K. M. wszczął układy z Rządem Stanów Zjednoczonych w przedmiocie ziemi Oregon i że nowowyprawiony Minister angielski otrzymał rozległe w tym względzie umocowania.

Na zapytanie P. Blewitt czy prawdą jest że lista cywilna Królowej czyli dochod na utrzymanie Dworu Królewskiego okazał się niewystarczającym, tenże Minister, oświadczając zadziwienie że P Blewitt mógł uwierzyć takiej niedorzeczności, dodał, iż zwyczaje i charakter osobisty Królowej Jmci są nadto dobrze znane iżby można dać najmniejszą wiarę podobnej wieści.

— W przeszłą sobotę odebrawszy smutną wiadomość o zgonie J. K. W. Xięcia Saxe-Cobourg-Gotha, ojca małżonka i brata matki Jej K. Mości, Królowa odjechała do Windsor, gdzie Dwór przepędzi czas żałoby w zupełném osamotnieniu.

— Po śmierci sławnego niegdyś Gubernatora wyspy św. Heleny sira Hudsona Lowe roznaite gazety ogłosiły że zmarły zostawił wielki zbior pamiętników o pobycie Napoleona na tej wyspie i o swojém znim postępowaniu. Teraz syn sira Hudsona wydrukował w gazecie *Times* list którym zaprzecza tej wieści i uprzedza że papiery pozostałe po zmarłym zawierają jedynie kopije korrespondencyj i innych dokumentow mających zwiazek z jego urzędowaniem jako Gubernatora wyspy. Ogłoszenie syna ma za cel zapobieżenie wydaniu rozmaitych zmyślonych pamiętników, które niezomieszkałyby zjawić się z pod pióra spekulantów literackich.

— Jedna gazeta donosi że toczą się w imieniu Królowej układy o nabyciu posiadłości wiejskiej pod Cowes, na wyspie Wight, dla przerobienia jej na rezydencyą nadmorską Królowej Jmci i jej rodziny. Wiadomo że Królowa spędziła część swej młodości na tej wyspie.

— W tych dniach miasto Woolwich było w wielkiej obawie skutkiem zbrodniczego zamachu na spalenie jednego z tutejszych magazynów potrzeb wojennych przez podłożoną granatę z mocnej tektury. Szczęściem lont zagasł w samej chwili dopalenia się do zamierzonego punktu. Sprawca tego zamachu dotąd nieodkryty.

— Na wyspie Man, w ostatnich dniach Stycznia pożar prawie całkiem zniszczył gmach zwany Kollegium Króla Wilhelma. Szczególniej daje się czuć strata biblioteki założonej przez biskupa Wilson; odznaczała się ona przedewszystkiém zbiorem Biblij od czasów Coverdale w 50 rozmaitych językach.

— Odebrano przez Marsylią wiadomości z Chin po 1 Grudnia. W Kanton podpisany został dodatkowy traktat między Anglią i Chinami. Major Eldred Pottinger, który miał go przywieść do Europy, umarł na kilka dni przed odpły-

nieniem okrętu. W Chinach i Indyi panuje między wojskiem wielka śmiertelność; wieść o zabiciu Dost-Mohammed Chana okazała się mylną; znajduje się on stale w Kabulu. Wiadomości z Lahory napełnione są sprzecznościami; to tylko pewna że kraj ten zostaje w największém zamieszaniu.

PORTUGALIA. *Lizbona 24 Stycznia.* Poseł Hiszpański senor Teran czynił w imieniu swego rządu kroki urzędowe dla otrzymania wydalenia P. Olozaga z ziemi Portugalskiej. Żądanie to było przedmiotem żywych rozpraw w Gabinecie i stanęło na tém, że Panu Olozaga wolno będzie pozostać w Portugalii dopokąd zachowa się spokojnie i niebędzie się mieszał, jak mu zarzucają, do intryg politycznych. Nazajutrz po odebraniu noty w tym duchu, P. Teran zaprzestał swego dyplomatycznego urzędowania z powodu że co chwila spodziewają się przybycia na jego miejsce nowego posła P. Cornerero.

FRANCYA. *Paryż 7 Lutego.* Prace izby Deputowanych są zawieszone do czasu nieograniczonego, lubo na porządku dziennym stoi projekt do prawa o polowaniu. Jest to rodzaj rozejmu urządzonego przez Ministrów, którzy lękają się występować z czémś stanowczém w chwili zajątrzenia jakie panuje. Twierdzą nawet że z powodu dymissyi P. de Salvandy większość ministeryalna podzieliła się na dwie części. Jedna gazeta pisze że Prezes izby P. Sauzet otrzymał list od 40 deputowanych, którzy uskarżają się na tę bezczynność izby i grożą odjechaniem do swych departamentów jeżeli izba niezajmie się ważnemi interesami jakie ma przed sobą. Tymczasem izba trudni się rozbiorem budżetu w biurach.

— Komendant miasta Perpignan odebrał przez telegraf rozkaz przyjęcia Królowej Maryi Krystyny w jej podróży, z Królewskiemi honorami. N. Podróżna odmowiła podobnej czci w innych miastach lecz zgodziła się na przyjęcie ich w Perpignan, tam albowiem przebywa granicę i tam będzie spotkaną przez Deputacye Hiszpańskie. Pobyt Maryi Krystyny w Madrycie, nie będzie długi, jak wnosić można z tego że hotel Courcelles w Paryżu zawsze jest trzymany w gotowości do jej przyjęcia; Królowa nadto najęła Zamek Malmaison.

— Biskup Verdun, X. Letourneur umarł nagle z apoplexyi 26 Stycznia.

— Biskup Wersalu, jak twierdzą za pewną, odmówił ofiarowanego mu Arcybiskupstwa Rouen.

HISZPANIJA. *Madryt 2 Lutego.* Odebrano tu wiadomość o wybuchnieniu powstania w Alicante; przedsięwzięte zostały dzielne środki ku stłumieniu tego poruszenia; w stolicy wiele osób uwięziono; miasto wszakże jest spokojne.

— Brygadyer Shelly, Nacelnik polityczny Barcelony, ostatecznie mianowany został Rządzcą Madrytu.

— Rząd odebrał wiadomość że Królowa Matka, Marya Krystyna Hiszpańska wjedzie do kraju przez Barcelonę i Walencyą. J. K. Mość spodziewana jest w końcu Lutego.

— Królowa panująca Dona Izabella II rozkazała przywdziać u Dworu żałobę po Infantce donie Luizie-Carlocie, ciotce swojej na jeden miesiąc. W godzinę po zgonie Infantki małżonek jej, infant Don Francisco a Paulo oddał posłowi dwa listy nieboszczki: jeden do Królowy Maryi Krystyny, drugi do Królowej Francuzów, ciotki swojej.

— Jedna gazeta francuzka pisze: «Śmierć infantki Dony Luizy Carlotty może być ważnym wypadkiem w dzisiejszém położeniu Hiszpanii. Dona Luiza Carlotta urodzona w 1804 była starszą siostrą Królowej Maryi Krystyny, byłej Regentki. Wiadomo że między temi siostrami mało było wzajemnego przywiązania i ufności. Dona Carlotta, przez niechęć ku siostrze przyłączyła się do oppozycyi, do której wciągnęła też i małżonka swego, stryja dziś panującej Królowy. Pałac jej był ogniskiem oppozycyi zwanej *stronnictwem postępu* (progressistes). Śmierć Xiężnej może usunąć wiele trudności dla obecnego Rządu; w każdym razie niemały będzie wpływ tego wypadku na powrot i pobyt Maryi Krystyny w Hiszpanii. Sam Infant don Francisco nie jest w stanie utrzymać tego stopnia w oppozycyi na jakim wpływ żony postawił go i utrzymywał.

— Wyrokiem Królowej mianowana została Kommisya do ułożenia projektu nowej etykiety mającej się zachowywać u Dworu Królewskiego i w którym dawne zwyczaje mają być połączone z wymaganiami obecnej epoki.

NIEMCY. Na wielu punktach Niemiec środkowych uskarżają się na nadzwyczaj wielką ilość śniegu wypadłego pierwszych dni Lutego, którym całe wsie są zasypane i wszelkie kommunikacye przecięte.

Królewiec 5 Lutego. Od dwóch tygodni wypadło tak wiele śniegu, że dzikie drapieżne zwierzęta aż w samém mieście szukają dla siebie pożywienia. 2 b. m. wednie, wilk zgłodniały widziany był krążącym około obserwatorium; zwierz ten zdołał umknąć przed pogonią do lasu (*).

Raguza 16 Stycznia 13 i 15 b. m. dały się tu uczuć cztery nowe i mocne wstrząśnienia ziemi; oto już czwarty miesiąc jak ten straszliwy fenomen ustawnie się powtarza, tak że mieszkańcy są w ciągłej obawie.

RZYM. *22 Stycznia.* Na odbytym dziś Konsystorzu Tajnym Ojciec św. ogłosił trzech nowych Kardynałów: Mons. Paschal *Gizzi*, Arcybiskup Tebański i Nuncyusz Apostolski przy Dworze Sardyńskim, Mons. A. M. *Cagiano de Azevedo*, audytor jeneralny i Mons. R. P. *Clarelli*, Sekretarz świętej Rady. Papież mianował następnie 20 Biskupów.

Neapol 19 Stycznia. Przeszłej nocy ogień wybuchnął w gmachu dawnej komory celnej, gdzie są złożone towary

(*) Podobny fenomen nadzwyczajnej ilości śniegu trapi w tej chwili najbardziej południowe prowincye; okolice Tyflisu, Achałcychu, Gori, i t. p. były przez kilka dni bez wszelkiej kommunikacyi; Zkądinąd, poczty zagraniczne albo wcale nie przybywają w ostatnich dniach do Petersburga albo bezprzykładnie się spozniają z powodu śniegów wypadłych w Niemczech i w naszych zachodnich gubernijach.

znaczniejszych kupców. Jeden tylko magazyn zgorzał, wszakże szkoda jest nader znaczna. Przyczyna pożaru niewiadoma.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

SZWECYA. Ostatnie wiadomości o zdrowiu Króla są z d. 6 Lutego. Król spał dobrze, lecz siły niewracają jeszcze w pożądanym stosunku. Puchlina z nóg zeszła i bole ustały, wszakże na jednej nodze daje się widzieć mała rana i w około niej miejsce stwardniałe. W ogóle, dziś stan J. K. M. jest bardziej zaspokajający. Od 3 b. m. wydają już tylko po jednym biulletynie.

Londyn 10 Lutego. Wczora izba Niższa nie miała posiedzenia — 7 b. m. lord Palmerston zapowiedział na 10 b. m. swoj wniosek adresu do Królowej z prośbą o pozostawienie traktatów o handlu murzynów bez żadnej modyfikacyi — 3. b. m. O'Connell miał mowę na swoją obronę w Sądzie Ławniczym Dublińskim. Mówił od godz. 10 rannej do 5 wieczor, wśród nadzwyczaj tłumnego zgromadzenia. Mowa jego, całkiem na obronę stowarzyszenia o odwołaniu Unii Irlandyi, poczytywana jest za najlepszą jaką kiedykolwiek powiedział. Nazajutrz miało miejsce słuchanie świadków ze strony obwinionych. 7 b. m. zaczęła się Replika adwokata jeneralnego i zajmie dwa posiedzenia, tyleż prawie będzie potrzeba na wykaz sprawy przez Prezesa Sądu, tak iż wyrok w tych dniach będzie wydany — 6 b. m. otwarta została droga żelazna z Londynu do Dover — Poczta indyjska przywiozła ważną wiadomość datowaną z Bombay 1 Stycznia o zupełnèm uspokojeniu Królestwa Gwalior. Hersztowie buntu wydani zostali anglikom którzy zostawili tam załogę i zajęli część kraju nad granicą za koszta przygotowań do wojny. Wojska zgromadzone w Gwalior będą mogły teraz być użyte na wzmocnienie korpusu obserwacyjnego w Pendżab. Wielkorządzca Indyj jest zawsze jeszcze w Agra. W zeszłym Październiku panowały w Kanton w Chinach wielkie pożary. Zgorzały kantory Hiszpańskie, Duńskie i część francuzkich tudzież około 3,000 domów chińskich.

Paryż 11 Lutego. Na ostatnich posiedzeniach Izba Parów zajmowała się prawem o policyi na traktach publicznych a Izba Deputowanych prawem o polowaniu. Ukończone zostały w biurach rozprawy nad budżetem 1845 — Gotują się w izbie Deput. żwawe rozprawy z powodu zewsząd nadchodzących próśb przeciw fortyfikacyom Paryża. Na czele oppozycyi w tym względzie stanie P. Thiers, (za którego właśnie te warownie zostały uchwalone) z dowodzeniem że Rząd daleko przeszedł postanowienie izb i obwarował stolicę właśnie na ujarzmienie jej samej.

— Wszystkie bez wyjątku poczty poźnią się nadzwyczajnie z powodu śniegów któremi drogi są zawalone.

HISPANIJA. *Madryt 1 Lutego.* Na Alicante ciągną z dwóch stron oddziały wojsk Rządowych dla stłumienia powstania. Na czele rokoszu, który wybuchnął tam 27 Stycznia jest Don Pataleou Bonet, dowodzca karabinjerów straży celnej i znany herszt kontrabandystów. Rokosz ten, jak i inne pod wodzą tegoż dawniej wszczynane, zdaje się niemieć innego celu jak wprowadzenie w głąb kraju kontrabandy wchodzącej przez Gibraltar i z dopełnieniem tego celu zapewna ustanie. Dobrze myślący mieszkańcy są przeciwni powstaniu, równie jak bataljon załogi, który wszakże musiał broń złożyć. — Depesza telegr. odebrana w Paryżu 11 Lutego donosi że miasto Kartagena również powstało — Podług gazet angielskich układy o małżeństwie hrabi Trapani, brata Króla Obojej Sycylii z Królową Izabellą, są ostatecznie zerwane. — Donoszą z Bayonny że tamtędy przejechali dwaj adiutanci Espartero udając się do Hiszpanii.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

UWIADOMIENIE.

—

«Niektórzy chemicy i wielu fabrykantów cukrowych, już oddawna pracują nad udoskonaleniem sposobu wydobycia cukru z buraków, lubo gałąź ta krajowego przemysłu, obok wielkich korzyści, ma jeszcze niedogodności przez nieodebranie apparatów do odparowaoia soku, a szczególnie środków używanych do oczyszczania onego; przez co w robocie okazuje się skutek niezupełnie odpowiadający oczekiwaniu. Lubo przez rozbior chemiczny dowiedziono, że burak nie zawiera w sobie cukru niekrystalicznego, otrzymanie jednak w wielkiej ilości melasu winniśmy jedynie nieudoskonalonemu sposobowi fabrykacyi i działaczóm użytym do wydobycia cukru krystalicznego. W r. 1842 robiąc próby oczyszczenia soku burakowego rozmaitemi środkami, odkryłem najpewniejszy sposób, wszystek sok oczyszczony doprowadzić do stanu krystalicznego bez melasu. Niektórym małym fabrykóm powierzono to moje odkrycie, gdzie zrobiona próba okazała najpomyślniejszy skutek. Sposób takowy najniezawodniej może być zastosowany i do fabryk na wielką skalę. Pomimo tedy korzyści, jakie być mogą z wyrobieniu cukru bez melasu, postępując wskazanym przezemnie sposobem, potrzebuje się nierównie mniejsza jak zwyczajnie ilość węgli z koszi. Wynalazek ten ile może być korzystny, postanowiłem podać do wiadomości publicznej. Gdyby kto z właścicieli cukrowych fabryk życzył posiadać to odkrycie, za zgłoszeniem się do mnie, za małą nagrodę mieć może.»

Właściciel apteki Cudnowskiej Prowizor 1-szej klassy
STANISŁAW PACIORKOWSKI.

Wołyńskiej Gubernii
Powiatu Żytomierskiego
M. Cudnow.

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. 10-го Февраля 1844. *П. Гаевскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.